

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів по Маневицькому надлісництву філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України»

"19" березня 2026 року

с-ще Маневичі Камінь-Каширського району
Волинської області

Нами, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії "Вінницялісозахист" державного спеціалізованого лісозахисного підприємства "Київлісозахист" (далі - філія "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист") Віталієм СТЕГНЯКОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Андрієм КАМЕНЧУКОМ, провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Тамарою ІВАЦКО (відповідно до листа філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» №3956/34.4.1-2026 від 18.03.2026 року), головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства (далі - Північно-Західне міжрегіональне УЛМГ) Іваном МОРОЧЕНЦЕМ, помічником начальника Маневицького надлісництва філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України» Володимиром РЕМІНСЬКИМ, провідним інженером охорони і захисту лісу філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Сергієм ЗНИЧЕМ, лісничим Вовчецького лісництва Іваном ОЛАСЮКОМ, лісничим Галузійського лісництва Володимиром СНІТКОМ, лісничим Карасинського лісництва Павлом МЕЛЬНИКОМ, лісничим Куклинського лісництва Павлом СЕМЕНЮКОМ, лісничим Маневицького лісництва Олександром ШВЕЦЕМ, лісничим Оконського лісництва Андрієм СОЛОБЧУКОМ, лісничим Соф'янівського лісництва Сергієм СЕКИДОЮ, лісничим Новочервищанського лісництва Артемом ЛІСОВЕЦЬКИМ, лісничим Черевахівського лісництва Сергієм ХОМИЧОМ в період з 18 по 19 березня 2026 року проведено лісопатологічне обстеження (відповідно до п. 8, 9 Порядку організації охорони та захисту лісів затвердженого Постановою КМУ від 20 травня 2022 р. № 612 (далі - Порядок) та Санітарних правил в лісах України затверджених Постановою КМУ від 27 липня 1995 року, № 555 (далі - Правила) в лісових насадженнях, що знаходяться в постійному користуванні філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" на доцільність призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Обстеженням встановлено наступне:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження кореневою губкою.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, га	Номер ділянки	Площа, що потребує проведення заходів, га	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів базового лісовпорядкування								категорія лісів	Причини призначення заходів	Орієнтовна інтенсивність проведення заходу, %
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, м ³ на 1 га				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Маневицьке лісництво															
12	2	9.4		9.4	10СЗК+БП	56	0.80	2	19	22	310	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
Разом ВСП				9.4											
Оконське лісництво															
21	5	17.7		17.7	10СЗК+ДЗ+БП	74	0.70	2	23	30	335	3	коренева губка, соснові лубоїди	5	
30	1	8.6		8.6	10СЗК+БП	62	0.60	1	21	26	270	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
30	16	10.7		10.7	10СЗК	62	0.65	1	22	28	305	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
Разом ВСП				37.0											
Софянівське лісництво															
31	13	11.5		11.5	10СЗК+БП	69	0.90	3	18	20	280	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
33	9	22.0	(1)	19.9	9СЗК1БП	68	0.65	4	14	16	150	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
33	15	19.0		19.0	10СЗК+БП+ОС	69	0.70	3	18	22	240	4	коренева губка, соснові лубоїди	5	
Разом ВСП				50.4											
ВСЬОГО ВСП:				96.8											

Обстежені насадження є осередками кореневої губки (*Heterobasidion annosum*). Характер всихання – поодинокий та груповий, ступінь всихання – слабкий. Утворилися «вікна», прогалини, які заростають кущовою та трав'яною рослинністю. Вікна невеликі по 0,01 - 0,02 га. Деревя V – VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників, а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю їх вхідних льотних отворів. Під деревами в наявності «стрижені пагони», що є результатом додаткового харчування малого та великого соснових лубоїдів в кронах живих дерев (в середньому від 4 до 7 шт. на м²). На ділянках поодинокі наявні вітровальні дерева та дерева з помітним нахилом від вертикальної осі внаслідок ураження грибом кореневої системи з утворенням корозійно-деструктивного типу гнилі (строката ситова). Зовнішні ознаки ураження, де активно проходить розвиток кореневої губки проявляються в зменшенні річного приросту, ажурності крон, вкороченні хвої, хвоя втрачає блиск, набуває блідо-зеленого відтінку, пізніше жовтіє та легко осипається.

Також присутні дерева з вивернутим корінням з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий.

У таблиці 2 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження стовбуровими шкідниками.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Соф'янівське лісництво														
4	6	3.3		3.3	5СЗ(75)ЗСЗ(55)2БП	75	0.70	1	24	30	270	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
4	29	7.8		7.8	9СЗ1БП+ДЗ	64	0.85	1	21	24	340	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
7	4	3.2		3.2	7СЗ(70)ЗСЗ(100)	70	0.70	2	21	24	310	4	соснові лубоїди, златки	5
8	20	19.6		19.6	9СЗ1БП	47	0.65	2	14	16	150	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	1	10.8		10.8	10СЗ	62	0.75	2	19	22	290	4	соснові лубоїди, златки	5
32	11	24.6	(1)	10.0	10СЗ+БП	67	0.90	3	16	18	240	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
					поодинокі дерева 10СЗ	80			21	40	10			
32	11	24.6	(2)	14.6	10СЗ+БП	67	0.90	3	16	18	240	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
					поодинокі дерева 10СЗ	80			21	40	10			
Разом ВСП				69.3										
Вовчеське лісництво														
6	20	2.0		2.0	9СЗ1БП+ОС	65	0.80	1	23	28	370	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
7	34	8.3		8.3	9СЗ1БП	80	0.70	2	22	32	320	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
11	13	1.1		1.1	10СЗ	75	0.60	2	21	26	260	4	соснові лубоїди, златки	5
24	38	11.0		11.0	10СЗ+БП	62	0.80	2	19	24	310	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
27	7	1.6		1.6	10СЗ+БП	72	0.70	2	22	26	320	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
27	11	1.3		1.3	10СЗ+БП	68	0.70	2	21	24	300	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
54	9	5.5		5.5	10СЗ	75	0.65	1	26	34	370	4	соснові лубоїди, златки	5
54	14	19.5		19.5	10СЗ	60	0.65	1	22	28	310	4	соснові лубоїди, златки	5
59	20	2.1		2.1	10СЗ	95	0.60	2	26	36	340	4	соснові лубоїди, златки	5
65	70	3.9		3.9	10СЗ	59	0.65	2	19	26	240	4	соснові лубоїди, златки	5
Разом ВСП				56.3										
Галузійське лісництво														
6	29	3.2		3.2	10СЗ	60	0.70	1А	24	26	360	4	соснові лубоїди, златки	5
6	32	4.9		4.9	10СЗ	60	0.70	1	23	26	320	4	соснові лубоїди, златки	5
11	48	3.0		3.0	10СЗ	62	0.70	1А	24	28	380	4	соснові лубоїди, златки	5
11	52	3.6		3.6	10СЗ+АКБ	62	0.60	1	23	24	280	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
13	31	4.8		4.8	10СЗ	60	0.70	1	23	26	320	4	соснові лубоїди, златки	5
22	32	2.4		2.4	10СЗ	62	0.70	1	22	24	320	4	соснові лубоїди, златки	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Новочервищанське лісництво														
20	19	0.8		0.8	9СЗ(60)1БП+СЗ(75)	60	0.80	1	22	26	350	4	соснові лубоїди, златки	5
20	38	6.7		6.7	10СЗ	75	0.80	2	22	26	380	4	соснові лубоїди, златки	5
21	21	0.8		0.8	10СЗ	65	0.70	1	23	24	340	4	соснові лубоїди, златки	5
21	22	7.3		7.3	10СЗ+БП	75	0.70	2	20	22	280	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
22	1	2.8		2.8	10СЗ+БП	69	0.90	2	19	18	350	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
26	26	9.7		9.7	10СЗ+БП	75	0.70	2	21	24	310	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
26	43	8.0		8.0	7СЗ(70)2СЗ(50)1БП	70	0.80	2	22	24	300	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
26	62	2.0		2.0	8СЗ2БП	50	0.60	1	18	18	180	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
28	22	2.0		2.0	9СЗ1БП+ОС	57	0.70	1	20	22	260	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
33	26	6.5		6.5	9СЗ1БП	56	0.65	1	21	20	250	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
33	28	4.2		4.2	5СЗ(80)2СЗ(100)2БП1ДЗ	80	0.65	2	24	32	280	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
35	12	1.4		1.4	8СЗ2БП	46	0.65	1	18	18	200	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
36	7	1.3		1.3	9СЗ1БП	35	0.85	16	18	18	280	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
36	10	1.6		1.6	10СЗ+БП	70	0.70	1	24	28	360	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
39	14	2.1		2.1	9СЗ(67)1СЗ(80)+БП	67	0.80	2	20	22	320	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
39	50	11.0		11.0	10СЗ(60)+СЗ(80)	60	0.85	2	18	20	290	4	соснові лубоїди, златки	5
40	53	1.7		1.7	9СЗ(65)1СЗ(100)+БП	65	0.60	2	19	20	230	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
40	54	1.8		1.8	7СЗ(60)3СЗ(35)	60	0.70	3	15	18	150	4	соснові лубоїди, златки	10
41	60	5.5		5.5	8СЗ2БП	100	0.60	2	25	32	260	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
45	11	1.7		1.7	10СЗ+БП	40	0.90	2	14	18	220	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	10
45	12	1.4		1.4	10СЗ	40	0.90	3	11	16	150	4	соснові лубоїди, златки	10
Разом ВСР				80.3										
Куклинське лісництво														
3	54	4.5		4.5	10СЗ+БП	55	0.60	1	20	26	250	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
5	48	7.4		7.4	7С3(75)ЗС3(55)	75	0.75	2	21	32	290	4	соснові лубоїди, златки	5
5	61	1.0		1.0	10С3	80	0.60	2	24	36	300	4	соснові лубоїди, златки	5
6	5	11.1		11.1	9С31БП	55	0.60	1А	24	28	290	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
10	1	14.4		14.4	10С3+БП	85	0.65	2	24	36	330	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
19	18	6.2		6.2	9С31БП	40	0.85	1	16	20	245	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
19	22	6.6		6.6	8С32БП	38	0.85	1А	18	20	260	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
21	4	12.8		12.8	10С3+БП	59	0.65	2	19	22	240	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
21	5	7.4		7.4	10С3	64	0.80	1	22	26	385	4	соснові лубоїди, златки	5
22	11	1.7		1.7	10С3	59	0.80	2	18	24	280	3	соснові лубоїди, златки	5
22	13	6.1		6.1	10С3	59	0.70	2	19	26	260	3	соснові лубоїди, златки	5
32	43	1.9		1.9	10С3(100)+С3(75)	100	0.60	2	24	40	310	4	соснові лубоїди, златки	5
32	68	1.3		1.3	10С3	85	0.60	2	23	32	290	3	соснові лубоїди, златки	5
32	81	1.9		1.9	9С31БП	95	0.60	2	24	36	290	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	84	1.6		1.6	10С3+БП	105	0.60	2	24	36	310	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	94	2.0		2.0	10С3+БП	85	0.60	2	24	32	300	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	96	6.3		6.3	10С3+БП	78	0.60	1	24	32	320	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	111	1.4		1.4	10С3+БП	100	0.60	2	24	36	300	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
32	113	0.5		0.5	4С36БП+ОС	80	0.70	2	24	36	240	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
34	8	9.2		9.2	7С3(75)ЗС3(90)+БП	75	0.70	2	22	28	330	3	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
34	34	1.0		1.0	5С3(90)5С3(70)	90	0.70	2	24	36	320	4	соснові лубоїди, златки	5
Разом ВСП				106.3										
Черевахівське лісництво														
2	44	2.9		2.9	10С3+БП	80	0.60	1	27	36	330	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
2	45	4.0		4.0	9С3(65)1С3(80)	65	0.75	2	21	24	330	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
2	46	3.5		3.5	7С31БП1ВЛЧ1ЯЛЕ	80	0.75	1	26	32	290	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
3	18	1.9		1.9	7С3ЗБП+ОС	85	0.70	1	25	32	260	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
3	19	1.1		1.1	7С32БП1ОС	59	0.75	1	20	24	270	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
4	22	0.3		0.3	10СЗ	85	0.70	1	26	36	360	4	соснові лубоїди, златки	5
46	28	2.4		2.4	10СЗ	85	0.60	2	24	32	310	4	соснові лубоїди, златки	5
46	66	0.9		0.9	5С35БП	59	0.65	2	18	22	170	4	соснові лубоїди, златки, стовбурові гнилі	5
47	33	2.0		2.0	10СЗ	73	0.75	1	23	30	360	4	соснові лубоїди, златки	5
Разом ВСР					19.0									
ВСЬОГО ВСР:					510.7									

Причиною розладнання обстежених хвойних деревостанів з головною породою сосна звичайна (СЗ) є діяльність комплексу стовбурових шкідників у видовому складі яких на сосні провідне місце посідають лубоїди соснові (лубоїд сосновий малий (*Tomicus minor*) та лубоїд сосновий великий (*Tomicus piniperda*), в меншій мірі - короїд верхівковий (*Ips acuminatus*) і короїд-стенограф (*Ips sexdentatus*) та комплекс златок, про що свідчать наявність характерних ходів та бурової муки під корою дерев. Більшість дерев СЗ відносяться до сухостою минулих років (VI-та категорія стану), але разом з тим - зустрічаються дерева що всохли в поточному році (V-та категорія стану). Такі дерева характеризуються зміною забарвлення глиці до рудого, відпрацьовані стовбуровими шкідниками, в наявності часткове опадання кори, дерева зі зламаними кронами, тощо.

Характер розташування сухостійних дерев поодинокий та груповий (групи по 2 - 3 дерева). Поодинокі є всихаючі дерева (IV-та категорія стану): крони дуже ажурні, хвоя має забарвлення від світло-зеленого до жовтувато-зеленого, дерева з всиханням крони більше 2/3 периметру, з раковинними утвореннями (рак сірянка), з механічними пошкодженнями стовбурів та кореневих лап більше 2/3 периметру, тощо. Під деревами сліди життєдіяльності у вигляді "стрижених" пагонів від 3 до 5 шт. на м². Насадження сосни звичайної (СЗ) характеризуються слабким (до 5%) та середнім ступенем пошкодження (до 10%), в наявності також сухостійні дерева зі зламаними кронами, в переважній більшості поодинокого розміщення, які відпрацьовані комплексом златок. Ялинові насадження та насадження в складі яких є ялина європейська (ЯЛЕ) пошкоджені короїдом типографом (*Ips typographus*) слабого ступеню (до 5%). Характер всихання поодинокий та груповий. Дерев V - VI категорій стану відпрацьовані групою стовбурових шкідників з родини златок,

а дерева IV та частково III категорій стану характеризуються наявністю вхідних та вихідних льотних отворів короїда типографа, про що свідчать смоляні потьоки на стовбурах дерев.

Другорядні листяні породи дерев, які є в складі насаджень, а також ті які зустрічаються поодинокі вражені трутовиками, які викликають стовбурові гнилі осики (ОС), берези повислої (БП) та вільхи чорної (ВЛЧ): дерева осики трутовиком несправжнім (*Phellinus tremulae*), дерева берези повислої пошкоджені трутовиком справжнім (*Fomes fomentarius*), омелою білою та бактеріальною водяною, дерева вільхи чорної (ВЛЧ) трутовиком променевим (*Inonotus radiatus*) та вільховою златкою (*Dicercia alni*). Трутові гриби заражають дерева базидіоспорами через обламани гілки, морозобійні тріщини та інші пошкодження стовбурів і гілок. В цілому всихання крон окремих лісоутворюючих порід дерев коливається в межах від 2/3 до 3/4 крон.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану всіх обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів. Разом з тим поодинокі спостерігаються вітровальні, буреломні дерева, дерева з ухилом більше 30 градусів, дугоподібно зігнуті дерева.

В цілому обстежені насадження є небезпечними осередками подальшого розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, і відносяться до II класу біологічної стійкості.

Загальна обстежена площа по Маневицькому надлісництву філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України» складає 607.5 га, в т. ч. по причинах призначення заходів (за переважаючим збудником хвороби/шкідником) :

- коренева губка - 96.8 га;
- соснові лубоїди - 510.7 га.

Для поліпшення санітарного стану лісів та відповідно до Санітарних правил в лісах України рекомендовано провести вибірккові санітарні рубки (ВСР) на загальній площі 607.5 га у 2026 році.

При складанні акта використовувалися матеріали базового лісовпорядкування філії "Маневицьке лісове господарство" ДП "Ліси України", представленого для лісопатологічного обстеження станом на 01.01.2023 року.

Примітка: *відбір дерев до рубки, геодезична зйомка лісосік, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів дерев проводились силами лісової охорони філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси «України». На момент обстеження роботи по відведенню лісосік до рубки розпочаті на окремих ділянках.*

ПРОПОЗИЦІЇ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

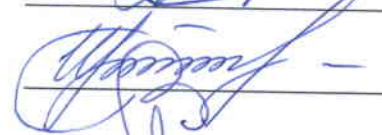
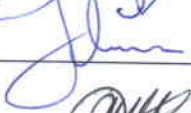
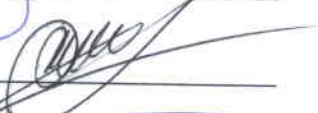

1. Всі виявлені даним обстеженням осередки хвороб та шкідників лісу поставити на облік до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу.
2. За результатами лісопатологічного обстеження, відповідно п. 5 Санітарних правил в лісах України скласти перелік заходів з поліпшення санітарного стану лісів (додаток 1) та погодити з філією "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" і Північно-Західним міжрегіональним управлінням лісового та мисливського господарства.

3. Рубки провести згідно Санітарних правил в лісах України.
4. Для недопущення розповсюдження хвороб лісу та стовбурових шкідників, з метою збереження технічних якостей деревини рубки поліпшення санітарного стану лісів (ВСП) необхідно провести в максимально стислі терміни.
5. Порубкові залишки і неліквідну деревину потрібно подрібнювати та розкидати рівномірно по ділянці, для недопущення розвитку та поширення осередків стовбурових шкідників в суміжних насадженнях.

Акт складений в чотирьох примірниках:

- 1-й - філії "Вінницялісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
- 2-й - Північно-Західному міжрегіональному УЛМГ;
- 3-й - філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України".
- 4-й - Маневиському надлісництву філії «Поліський лісовий офіс» ДП «Ліси України».

ПІДПИСИ:

	Віталій СТЕГНЯК
	Андрій КАМЕНЧУК
	Тамара ІВАЦКО
	Іван МОРОЧЕНЕЦЬ
	Володимир РЕМІНСЬКИЙ
	Сергій ЗІНИЧ
	Іван ОЛАСЮК
	Володимир СНІТКО
	Павло МЕЛЬНИК
	Павло СЕМЕНЮК
	Олександр ШВЕЦЬ
	Андрій СОЛОБЧУК
	Сергій СЕКИДА
	Артем ЛІСОВЕЦЬКИЙ
	Сергій ХОМИЧ